

den ny foreslaaede Fortræffe kun laa i ca. 8,000 Mens Afstand fra Byen, vilde den altsaa end ikke dække mod Feltstyts, hvad Planen af 1873 med 11,000 Menslinien dog antoges at kunne. Betydningen af Planen af 1873 betegnes forøvrigt i samme Erklæring saaledes, at den vilde yde „en Mulighed for under gunstige Forhold, nemlig naar det er lykkedes at samle den største Del af Landets Forsvarskræfter i Kjøbenhavn at forsvare Staden i nogen Tid, en Mulighed som den nu (1875) indtegnede Befæstning slet ikke vil give.“ Det tilraades derfor af Ingenieurkorpset at vende tilbage til den tidligere Plan. Paa Grundlag af disse Underføgøelser optager Krigsministeriet i sin samlede Befæstningsplan af 30te November 1875 et Beløb af ca. 14 Millioner Kr. til Landbefæstningen, uden at det dog ses hvad dermed er tilsigtet, idet det i Motiverne (Tid. 1875—76 Tillæg A. Sp. 1221) kun hedder, at der endnu ikke var taget Beslutning om Befæstningens Art og Bestaffenhed, dog maatte den ikke koste mere end i 1873, ca. 14 Millioner Kr. (men efter de forandrede Priser vilde det altsaa ikke mere blive den samme Plan). Om den militair-politiske Hensigt med en saadan Befæstning hedder det i Indledningen til Motiverne Sp. 1218:

„Regjeringen maa derfor anse det for nødvendigt, at der ved Kjøbenhavn anlægges Befæstninger, som kunne beskytte Staden mod Overtumpling fra Landsiden af en mindre Styrke, dog uden at disse Foranstaltninger faae en saadan Udstrækning, at de kræve nogen betydelig Del af Felthæren til Hjælp ved dette Forsvar, da man i modsat Fald, ved de Fæstningsanlæg, hvormed Hensigten skulde være at give Felthæren Frihed til at operere og bekjæmpe Fjenden endog langtfra Hovedstaden, tværtimod vilde svække dens Evne dertil. Vel er det saa, at en stærk og tidsvarende Befæstning af Kjøbenhavn mod Landsiden ikke blót i langt høiere Grad vilde sikke Byen mod Indtagelse og mod et Bombardement fra Landsiden, men tillige vilde kunne yde en værdifuldere Støtte for

Felthæren, naar den blev nødt til at trække sig tilbage dertil, end de foran omtalte mindre Foranstaltninger. Men da en saadan større Befæstning vilde binde over Halvdelen af Felthæren foruden saa godt som alle vore egentlige Befæstningstropper, da Regjeringen lægger Vægt paa at forsvare Sjælland og dermed Hovedstaden, men ikke Hovedstaden alene, og da man ikke med den Styrke, som under nyhævnte Forudsætning vilde kunne operere med Frihed, tør gjøre Regning paa at kunne imødegaa Landgangsforføj med tilstrækkelig Kraft, til at gjøre dem virkningsløse, saa har man maattet opgive Tanken om at søge Kjøbenhavn gjort til en stor og tidsvarende Fæstning, uagtet man beklager, at Felthæren derved kommer til at savne en stærk Reduit, hvori den vilde kunne gjøre en mere langvarig og haardnakket Modstand end i en Landbefæstning af mindre Omfang.“

Derimod havde Planen om Søbefæstningen udviklet sig meget stærkt. I Ingenieur- og Artillerikorpsernes Erklæring af 30te Oktober 1875 hedder det, at skjøndt det allerede dengang var bekjendt, at der med den franske 24 Ctm. Kanon (nu har vi 35½ Ctm. Kanoner og andre Lunde 43 Ctm. Kanoner) da var skudt paa en Afstand af 17,200 Men med 43° Elevation, antages det dog, at Kanonerne ombord i Skibe i Reglen ikke kunde gives en saa høi Elevation, som kræves for at naae saa store Afstande, og man mente derfor at kunne nøies med at ansætte Bombardementsgrændsen tilsløs til 12,000 Men, en Forudsætning, der antoges at kunne være „betryggende for en ikke kort Fremtid“. Udgaende fra denne Forudsætning indeholder Skrivelsen Udkast til 4 Søforter fra Tuborg over Middelfrunden til Rastrup og anbefaler et femte Fort paa Saltholm Flak, der vilde være at foretrække „for det mindre fuldstændige Stykem (med 4 Forter), der efter vor Overbe-